

رابعه عیسیٰ

مأم مهربان شریک پارس

انتشارات محقق

رایعه‌ی بلخی

سرشناسه	حسینی عطار، وحید، ۱۳۵۴ - حسینی عطار، خلیل، ۱۳۴۱.
عنوان و نام پدیدآورنده	رایعه‌ی بلخی / حسینی عطار، سید خلیل / امام مهربان شعر پارسی. Rabi'ah Balkhi
مشخصات نشر	مشهد: نشر محقق، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۹۴ ص رقی
ابعاد	۱۳-۵-۸۳۷۵-۶۰۰ / ۹۷۸-۶۰۰۰۰ / ۹۵۰۰۰ ریال
زبان	فارسی
ویرایش	شماره ۱ - قرن ۳ ق.
ردیف	۱۳۹۶ ج ۵ ی ۸ PIR ۳۳۵۳
دب	۱/۳۱ آلف ۸
شماره ۲	۳۳۳۳-۴۱ شناسی ملی

رایعه‌ی بلخی (امام مهربان شعر پارسی)

وحید حسینی عطار؛ خلیل حسینی عطار
ویراستار و مدیر علمی: سید وحید حسینی عطار
حروفچینی و صفحه‌آرایی: سید وحید حسینی عطار / محمدی
چاپ و لیتوگرافی: چاپ آسمان
چاپ اول: ۱۳۹۶ - ۱۰۰۰ نسخه رقی - ۹۵۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۵-۱۳-۵

لدرس: گلپایه، بلوار عدالت، عدالت ۳۸، سوپر ۰۲، پلاک ۱ - تلفن: ۹۱۵۱۱۶

کلیه حقوق برای نشر محقق محفوظ است

فهرست

۷.....	ادداشت
۹.....	زندگی و زمانه‌ی رابعه
۱۱.....	از زبان
۶۱.....	بکتاش و رابعه
۷۳.....	دیدگاه‌ها
۷۶.....	شعرها
۹۴.....	کتابنامه

یادداشت

«تاریخ ما، به شهادت خودش، در طول قرون به‌ویژه پیش از مشروطیت، تاریخی مذکور بوده است؛ یعنی تاریخی بوده است که همیشه مرد، ماجراهای مردانه، زور و ستم‌ها و عدل و عذوفت‌های مردانه، نیکی‌ها و بدی‌ها، محبت‌ها و پلشتی‌های مردانه بر آن حاکم بوده‌اند.

زن اجاره‌ای، نقش آفرین نیافته است. به همین دلیل از عوامل مؤنث در این تاریخ چندان خبر نیست. مرد از نظر بزرگ‌ترین مورخ ایران، یعنی ابوالفضل بیهقی، بزرگ‌ترین عنصر سازنده تاریخ است. به همین دلیل هر کجای تاریخ مسعودی را که ورق بزنید، اعمال مردانه را می‌بینید که در حال ساختن یا نابود کردن چیزهایی هستند. این ریزه‌ها همه عناصر تاریخی هستند.» (براهنی، ۱۳۹۳: ۲۳)

به همین دلیل نیز وقتی از نخستین شعر پارسی، زبان سخن به میان می‌آید، نام رودکی پدر شعر پارسی شنیده می‌شود. کمتر کسی از رابعه‌ی بلخی یاد می‌کند. کسی که به حق مادر شعر پارسی است. رابعه‌ی بلخی که به رابعه‌ی قزدار، رابعه‌ی بنت‌العرب، رابعه‌ی ابن‌العرب هم مشهور است یکی از چهره‌های برجسته‌ی ادبی سده‌ی چهارم است که به یقین می‌توان او را سرسلسله‌ی شعر زنانه در ادب پارسی خواند و چنانکه محدث عوفی می‌گوید: «گرچه زن بود، اما به فضل و دانش بر مردان جهان

بخندیدی.» (عوفی، ۱۹۳ م، جلد ۲: ۱۶)

این دفتر چنان که از نام‌اش پیداست در صدد است در حد توان کم و بضاعت ناچیز خود، زندگی و زمانه‌ی او را بکاود تا لااقل نام او را چنان که باید بر سر زبان‌ها آورد و این گونه نقشی که او در شعر پارسی و پیشگامی‌اش را فرا یاد آورد و او را به سزا برکشد.

لذا نخست به اجمال به زندگی و زمانه رابعه نظر شده است. بعد شرح عاشقی او که در الهی نامه‌ی عطار آمده است و از قلم زیبای خانم زهرا خانلری نقل گردیده، پس از آن در فصل دیدگاه‌ها کارنامه‌ی او در ترازوی نقد و نظر صاحب‌نظران قرار می‌گیرد و در پایان شعرهایی از او که از دستبرد زمانه ایمنی یافته است به حضور خوانندگان عرضه می‌شود.

ایمید می‌دارم این تلاش اندک در پیشگاه شما علاقمندان به دیده‌ی قبول
رسیده و برج بیند.

وحید حسینی عطار

خلیل حسینی عطار

۱۳۹۶/۱/۱۵